

Biró Róbert (Szegedi Tudományegyetem)

Mi fán terem a manipuláció? – Különböző álláspontok ütköztetése

Mindennapjainkat szinte teljes mértékben átszövik a különböző reklámok, hirdetések és plakátok, illetve más, befolyásolást előidéző szituációk. De mit tekint manipulációnak a nyelvtudomány, a reklámelmélet, a szociálpszichológia, illetve maga a befogadó?

Jelen előadásom alapját készülő TDK-dolgozatom képzi. Megvizsgálom, hogy mit is értenek a különböző tudományterületek a manipuláció-fogalom alatt, majd néhány példán keresztül (reklámok és hétköznapi szituációk) szemléltetem és elemzem – főként nyelvtudományi szempontok alapján – az ezekben megjelenő manipulációs stratégiákat.

A manipuláció vizsgálata több szempontból is érdekes terület. Nyelvészeti szempontok alapján bizonyos szavak, szó szerkezetek alapján kimutathatók manipulációs stratégiák megléte egy-egy adott megnyilatkozásban. Előadásomból kiderül továbbá az is, hogy egyes pragmatikaelméletekbe hogyan fér bele a manipuláció jelensége – itt főként a beszédaktus-elmélet kap nagy hangsúlyt.

Azonban nem csupán nyelvész-szemmel vizsgálom meg a manipulációt. Az előadásomban kísérletet teszek arra is, hogy reklám- és szociálpszichológiai szempontból is értelmezem a manipuláció fogalmát. Vajon mennyire tudatos tevékenység – manipulációs stratégiák szempontjából – a reklámszövegek megalkotása? És hogyan kezeli a szociálpszichológia a manipulációt? Mi a határ meggyőzés és manipuláció között? Ezekre a kérdésekre is igyekszik választ találni az előadás.

Marton Andrea (Babeş-Bolyai Tudományegyetem Márton Gyula Nyelvészeti Szakkollégium)

Milyen a tanácsadás nyelve? Önfeljesztő könyvek narratív pszichológiai nyelvi elemzése

Az *önfeljesztő* címkével ellátott könyvekkel szemben érzékelhető bizonyos fokú általános ellenszenv, és ehhez általában a kliséesség, esetenként a giccsesség, túlretorizáltság érve szokott kapcsolódni. A *klisé* itt kiemelendő, mert egyaránt utalhat formai és gondolati felszínességre. Online könyvesboltok és olvasói weboldalak, fórumok számbeli és szóbeli értékeléseit felhasználva kiválasztottam három olyan *self-help* könyvet, amelyről az olvasók azt állítják, kár volt elolvasniuk őket, illetve három olyat, amelyet ajánlanak, azzal a vallomással, hogy valóban megváltoztatták az életüket. Ezek a következők: *Gazdag papa, szegény papa* (Robert T. Kiyosaki); *Gondolkozz és gazdagodj!* (Napoleon Hill); *A Titok* (Rhon-